

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 8/12/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul/Milletvekili
Grup Başkanvekili

Osmaniye iline bağlı Bahçe, Kırmacılı, Köyyeri, Kazmaca ve Meydan köylerinin kesişim noktasında yeniden gündeme getirilen taş ocağı projesi, bölgenin sosyo-ekonomik yapısını, ekolojik dengesini, kültürel mirasını ve mevcut yasal koruma alanlarını doğrudan tehdit eden ağır sonuçlar doğurma potansiyeline sahiptir. Sadece Bahçe köyünde yaklaşık 350 hane, proje sahasının etki alanında ise 1.000'in üzerinde hane yaşamaktadır. Yöre halkının temel geçim kaynağı olan zeytincilik, hayvancılık, tarım ve arıcılık faaliyetleri, coğrafi olarak tepelik yapıdaki bu bölgeyle iç içe geçmiş durumdadır. Ayrıca mevsimlik olarak bölgeye gelen üreticiler tarafından yaklaşık 3.000 küçükbaş hayvanın otlatıldığı bilinmektedir. Dolayısıyla söz konusu projenin yaratacağı her etki, yalnızca çevresel değil, aynı zamanda doğrudan ekonomik, sosyal ve sağlık boyutları olan geniş kapsamlı bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yaklaşık on yıl önce aynı bölgede yapılmak istenen taş ocağının, hem yöre sakinlerinin itirazları hem de Gaziantep 2. İdare Mahkemesi'nin 2018/1284 Esas sayılı dosyada verdiği karar ile iptal edildiği bilinmektedir. Buna rağmen aynı dağın başka bir yamacında benzer bir projenin yeniden gündeme getirilmesi, yerel halkın hukuki güvencelerini zedelediği gibi, mahkeme kararlarının etkisiz bırakılmaya çalışıldığı yönündeki kaygıları da artırmaktadır. Buna ek olarak, vatandaşların hâlihazırda hukuki süreç başlatmış olmasına rağmen proje sahasında fiilî hazırlıkların başladığı iddiası, çevre hukuku bakımından ayrıca incelenmesi gereken bir konu haline gelmiştir.

Projenin çevresel açıdan en tartışmalı noktalarından biri, faaliyet alanının 25 hektarın altında gösterilerek ÇED sürecinden kaçırıldığı yönündeki ciddi iddialardır. Bilindiği üzere, bazı projelerde alanın yapay olarak küçültülerek "ÇED gerekli değildir" kararına ulaşılmaya çalışıldığı uygulamada sıkça karşılaşılan bir yöntemdir. Çevresel riskler açısından en dikkat çekici hususlardan biri, projenin zeytinliklere olan aşırı yakınlığıdır. "Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun"un 20. maddesi uyarınca zeytinliklere üç kilometre mesafede toz ve duman çıkaran tesisler yapılamazken, bu projede zeytin bahçelerinin

yalnızca yaklaşık 30 metre uzaklıkta bulunduğu belirtilmektedir. Zeytinin bünyesi gereği toza son derece duyarlı olması, verimin ve ağaç sağlığının hızlı biçimde bozulması ve zeytinliklerin uzun yıllar telafisi olmayan zararlar görmesi riskini artırmaktadır.

Bölgedeki su güvenliği de taş ocağının yaratacağı en kritik sorunlardan birini teşkil etmektedir. Dinamit patlatmalarının yer altı su yollarını bozabileceği, zaten su sıkıntısı yaşayan köylerin içme ve kullanma suyu kaynaklarını yok edebileceği veya daha derine kaçırabileceği ifade edilmektedir. Halk sağlığı açısından bakıldığında, taş ocaklarının tipik sonucu olan yoğun toz taşınımı; solunum yolu hastalıkları, kronik akciğer rahatsızlıkları ve hassas gruplarda uzun süreli sağlık sorunları yaratma potansiyeline sahiptir. Proje aynı zamanda bölgenin kültürel mirası açısından da ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Proje alanının yalnızca yaklaşık 3 km güneyinde Kastabala Antik Kenti, 3 km batısında ise Nergizli Tarihi Su Kemerı bulunmaktadır. Her iki alan da arkeolojik ve kültürel açıdan korunması gereken varlıklardır ve bölgede hâlen kazı çalışmaları sürmektedir.

Tüm bu nedenlerle söz konusu projenin çevresel, ekonomik, kültürel ve hukuki boyutları birlikte değerlendirildiğinde; hem yöre halkının geçim kaynaklarını hem doğal yaşamı hem de bölgenin kültürel mirasını tehdit eden çok yönlü bir risk tablosu ortaya çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bahsi geçen taş ocağı projesi için Bakanlığınıza sunulan ÇED başvurusu hangi tarih ve sayı ile yapılmıştır? ÇED sürecinin başlatılması, durdurulması veya "ÇED gerekli değildir" kararı verilmesine ilişkin bütün süreç kayıtlarını paylaşır mısınız?
2. Proje alanının 25 hektarın altında gösterilerek ÇED'den kaçırıldığı iddiası hakkında Bakanlığınıza bir inceleme yürütülmüş müdür? Yürütüldüyse sonuçları nelerdir; yürütülmediyse gerekçesi nedir?
3. Projenin zeytinliklere 30 metre mesafede olduğu belirtilmektedir. Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'un 20. maddesi uyarınca bu durum açıkça yasak kapsamında değil midir? Bakanlığınız bu hususta bir denetim yapmış mıdır?
4. Gaziantep 2. İdare Mahkemesi'nin 2018/1284 Esas sayılı kararı ile aynı bölgede daha önceki taş ocağı projesinin iptal edildiği bilinmektedir. Bakanlığınız bu mahkeme kararını ÇED ve izin süreçlerinde dikkate almış mıdır?
5. Projenin patlatma faaliyetlerinin yer altı su kaynakları üzerindeki etkilerine ilişkin teknik ve hidrojeolojik bir değerlendirme yapılmış mıdır? Yapıldıysa raporların tam metinlerini paylaşır mısınız?
6. Taş ocağının bölgede bulunan Kastabala Antik Kenti ve Nergizli Su Kemerı gibi kültürel miras alanları üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınıza bağlı birimlerce veya Kültür Bakanlığı ile koordineli bir çalışma yürütülmüş müdür?
7. Bölgede hâlihazırda arıcılık, zeytincilik, küçükbaş hayvancılık ve tarım faaliyetlerinin yürütüldüğü göz önüne alındığında, projenin bu ekonomik faaliyetler üzerindeki etkisine ilişkin sosyo-ekonomik bir değerlendirme yapılmış mıdır?

8. Patlatma faaliyetlerinden kaynaklanacak toz ve gürültü emisyonu, yakın köylerde yaşayan vatandaşlar açısından hangi sağlık risklerini barındırmaktadır? Buna ilişkin Bakanlığınızın görüşü ve bilimsel değerlendirmesi nedir?
9. Projenin Ceyhan Nehri ve çevresindeki ekosistem, sulak alanlar ve kuş göç güzergâhları üzerindeki etkisine ilişkin herhangi bir flora-fauna raporu hazırlanmış mıdır?
10. Proje alanının yakınında bulunan zeytinlikler, tarım arazileri, otlak alanlar ve doğal yaşamın korunması açısından Bakanlığınızın yürüttüğü bir izleme, denetim veya yaptırım süreci var mıdır? Varsa tarih ve karar numaralarıyla açıklar mısınız?
11. Köylülerin ve bölge halkının başvuruları üzerine Bakanlığınıza ulaşan şikâyetler, dilekçeler ve başvuru sayısı kaçtır? Bu başvurular üzerine hangi işlemler tesis edilmiştir?
12. Taş ocağı projesinin bölgenin doğal yapısını, kültürel mirasını ve çevresel değerlerini tahrip edeceği yönündeki bilimsel bulgular ışığında Bakanlığınız bu projeye ilişkin nihai duruşu ve değerlendirmesi nedir?